

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecătorii

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 ianuarie 2019, declarat de către inculpatul

Vornices Valerii xxxxx, născut la xxxxx,
originar xxxxx și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.10.2016 - 15.08.2018;

Instanța de apel: 07.09.2018 - 16.01.2019;

Instanța de recurs: 26.03.2019 - 07.08.2019.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 15 august 2018, Vornices Valerii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 200 (două sute) ore.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către părțile vătămate cu privire la repararea prejudiciului material, fiind dispusă încasarea din contul inculpatului Vornices Valerii, în beneficiul părții vătămate Popușoi Ilia a sumei de 1900 (una mie nouă sute) lei, iar în beneficiul părții vătămate SRL „Legilux” a sumei de 3500 (trei mii cinci sute) lei.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Vornices Valerii, la 09 septembrie 2016, aproximativ la ora 05:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică lângă oprirea transportului public „Centru” din str. Ștefan cel Mare, 73, mun. Bălți, vizavi de cafeneaua „Objora”, intenționat, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, amenințându-l cu răfuială fizică și exprimându-se cu expresii necenzurate în adresa lui Popușoi Ilie, din intenții huliganice, a pătruns în salonul automobilului model „Dacia Logan” taxi 14099 cu xxxxx, pe care activa Popușoi Ilie în calitate de

taximetrist, ce staționa la oprirea dată, de unde a smuncit, iar ulterior a deteriorat, prin aruncarea de carosabil a telefonului mobil model „Huawei” de culoare neagră, la preț de 3500 lei, ce aparține „Legilux” SRL, un telefon model „Prestigio” de culoare neagră la preț de 1000 lei, un navigator model „Prology” la preț de 900 lei, un încărcător la preț de 155 lei, un cablu USB la preț de 50 lei, prin ce a cauzat părților vătămate un prejudiciu material în sumă de 5605 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, *„huliganismul, adică acțiunile intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, însoțită de amenințarea cu aplicarea violenței, care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și o obrăznicie deosebită”*.

3. Inculpatul a contestat sentința cu apel, solicitând pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece acțiunile comise de el constituie o contravenție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 ianuarie 2019, apelul a fost respins ca inadmisibil.

Respingând apelul, instanța de apel a menționat, că procedura citării legale a fost executată, însă din motivul neprezentării repetate a inculpatului Vornices Valerii la ședințele de judecată, conform dispozițiilor art. 321 alin. (5) Cod de procedură penală, s-a ordonat aducerea lui silită de la adresa domiciliului indicată în materialele cauzei penale, inclusiv în apelul declarat de el - xxxxx, care însă nu a fost executată, din lipsa acestuia la adresa nominalizată, motiv pentru care Colegiul, ținând cont de jurisprudența CtEDO în cauza *Avramenco vs Moldova*, în care Curtea a reiterat, că amânarea examinării cauzei nu poate fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa la intervale rezonabile de timp, de stadiul procesului despre care au cunoștință, fapt ce a determinat posibilitatea examinării cauzei în lipsa inculpatului, a cărei apărare a fost exercitată de avocatul desemnat Uncu Natalia, care susținându-i cerințele din apel, a solicitat liberarea lui de răspunderea penală, deoarece fapta imputată constituie contravenția prevăzută la art. 78 Cod contravențional, cu încetarea procesului penal în temeiul art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, precum și a procesului contravențional în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru atragere la răspunderea contravențională, prevăzut la art. 30 alin. (2) Cod contravențional.

Totodată, având în susținere prevederile art. art. 401 alin. (1) pct. 2), 405 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală, instanța de apel a statuat că cererea de apel declarată de inculpat nu este semnată de acesta, fapt ce nu impune verificarea fondului, inclusiv în situația în care el nu s-a prezentat la ședințele instanței de apel pentru a-și confirma cerințele, absența fiindu-i recunoscută drept nemotivată.

5. Inculpatul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare, deoarece el nu a fost citat legal și judecata a avut loc fără participarea sa.

În argumentarea recursului inculpatul menționează, că în sentința Judecătorei Bălți (sediul Central) din 15 august 2018, adresa recurentului

Vornices Valerii a fost indicată greșit xxxxx, întrucât la judecarea cauzei penale în instanța de fond, în citații și în procesul-verbal de audiere a inculpatului a indicat că la moment domiciliază în xxxxx.

Astfel, Curtea de Apel Bălți l-a citat doar pe adresa xxxxx, adresă pe care inculpatul Vornices Valerii la momentul examinării cauzei penale în instanța de apel nu mai domicilia.

Consideră că prin acest fapt, instanța de apel i-a încălcat dreptul la un proces echitabil, inculpatul nefiind citat legal și nefiind înștiințat în mod legal despre data și ora petrecerii ședinței de judecată, iar la materialele cauzei nu există careva acte care ar demonstra citarea legală a sa în calitate de inculpat.

Cu referire la prevederile art. 321 alin. (6) Cod de procedură penală, susține că nu s-a ascuns de la prezentare în instanță și nu a renunțat de a se prezenta la examinarea cauzei penale în instanța de apel.

Referitor la respingerea apelului ca urmare a nerespectării prevederilor art. 405 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală, inculpatul menționează că cererea de apel a fost întocmită de către apărătorul său, el necunoscând necesitatea de a o semna, nefiindu-i comunicat de către apărător aceasta, a înregistrat doar cererea de apel în cancelaria Judecătoria Bălți (sediul Central).

Făcând trimitere la pct. 9 din Hotărârea Plenului CSJ RM „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, inculpatul susține că nefiind citat în mod legal de a se prezenta la examinarea cauzei, de către instanța de apel, nu i s-a acordat și posibilitatea de a semna cererea de apel personal.

6. Procurorul a prezentat referință la recursul inculpatului, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece la judecarea cauzei instanța de apel a respectat prevederile art. art. 413, 414 Cod de procedură penală, pronunțându-se corect asupra prevederilor art. 405 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală.

De asemenea, în opinia acuzatorului de stat, la judecarea cauzei nu au fost admise careva încălcări procesuale, care ar fi condiționat comiterea unor erori grave de drept.

7. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile

instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat de inculpat se atestă, că acesta invocă în calitate de temei pentru casarea deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, care stabilește, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii.*

Colegiul penal reține, că invocând temeiul de casare menționat supra, inculpatul susține că instanța de apel i-a încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece nu a fost citat și înștiințat în mod legal despre data și ora petrecerii ședințelor de judecată.

Instanța de recurs examinând materialele dosarului constată însă, că argumentele recurentului nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului în cauză, din următoarele considerente.

Reieșind din cererea de apel, pe care inculpatul recunoaște că a depus-o prin intermediul cancelariei Judecătoria Bălți (sediul Central), sustinând însă nu a semnat-o deoarece nu a cunoscut despre obligativitatea acestei acțiuni, rezultă că adresa lui Vornices Valerii a fost indicată – xxxxx (f.d. 174-180).

Din conținutul procesului-verbal al ședințelor de judecată în instanța de apel, rezultă că în urma citării legale a inculpatului pe adresa care a fost indicată pe cererea de apel declarată de către el însuși - xxxxx, în legătură cu neprezentarea inculpatului Vornices Valerii, instanța a ordonat de 2 ori consecutiv aducerea silită a acestuia.

Ca urmare, prin rapoartele întocmite de către Inspectoratul de Poliție Bălți, în urma audierii proprietarului apartamentului indicat, s-a confirmat că în această locuință nu sunt condiții de trai, fiind efectuate lucrări de reparație, mai mult, proprietarul nu-l cunoaște pe Vornices Valerii (f.d. 195-211).

În conformitate cu prevederile art. 321 Cod de procedură penală, (1) judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol.

(2) Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul:

1) când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță;

2) când inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat și de apărătorul lui sau de administrația locului de detenție a acestuia;

3) examinării unor cauze privitor la săvârșirea unor infracțiuni ușoare când inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa.

(2¹) În cazul prevăzut la alin. (2) pct. 2), inculpatul poate fi supus aducerii silite în instanța de judecată pentru a-și confirma refuzul de a participa la judecarea cauzei.

(3) În cazul judecării cauzei în lipsa inculpatului, participarea apărătorului și, după caz, a reprezentantului lui legal este obligatorie.

(4) În caz de neprezentare a inculpatului în instanță, judecarea cauzei se amână, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și alin. (2¹).

(5) Instanța, în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare. Încheierea privind anunțarea inculpatului în căutare se execută de către organele afacerilor interne.

(6) Instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute în alin. (2) pct. 1) numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată a reeșit în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la urmărirea penală și de la judecată.

Reieșind din prevederile legale citate și având la bază informațiile acumulate de către Inspectoratul de Poliție Bălți, instanța de apel a dispus judecarea cauzei în lipsa inculpatului, deoarece fiind cel care a depus cererea de apel, respectiv fiind persoană interesată, Vornices Valerii urma să se intereseze singur despre soarta dosarului, în condițiile în care indicase în cererea de apel o adresă la care real nu locuiește.

În conformitate cu prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, neprezentarea părților legal citate în instanța de apel nu împiedică examinarea cauzei.

Având în susținere dispozițiile normei pre citate, Colegiul penal reține, că decizia instanței de apel privind examinarea cauzei în lipsa inculpatului, nu afectează dreptul acestuia la un proces echitabil, în contextul în care pe parcursul examinării cauzei, Vornices Valerii a fost reprezentat de avocatul desemnat din oficiu, Uncu Natalia, care a susținut pe deplin apelul acestuia, însă soluția instanței de apel a fost condiționată de desemnarea de către inculpat a cererii de apel și nerespectarea de către acesta a prevederilor art. 405 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală.

Instanța de recurs accentuează, că soluția respectivă a instanței de apel, vine în concordanță și cu jurisprudența CtEDO, care în § 35 din hotărârea în cauza *Avramenco vs Moldova* a statuat, că nu poate fi admisă cerința reclamantului cu privire la constatarea încălcării art. 6§1 CtEDO, în contextul în care acesta nu a prezentat motive întemeiate în privința lipsei sale de la judecarea cauzei.

Colegiul penal mai punctează, că deși potrivit practicii judiciare cererea de apel nesemnată și neatestată poate fi confirmată prin semnare în instanța de apel de către titularul acesteia, la caz inculpatul nu a întreprins toate acțiunile necesare în vederea apărării drepturilor sale, întrucât nu s-a interesat de soarta dosarului și nu s-a prezentat în ședința de judecată în instanța de apel.

Totodată Colegiul penal menționează că în apelul nesemnat depus este indicată adresa pentru citarea inculpatului (xxxxx (f.d. 174-180), însă ulterior tot ultimul invocă în recurs că această adresă este una greșită, toate acestea având loc în condițiile când recurentul afirmă în cererea sa de recurs că el personal ar fi depus apelul în instanța de apel, omitând să-l semneze.

Așa fiind, în contextul în care instanța de apel a întreprins toate măsurile necesare pentru aducerea silită a inculpatului, instanța de recurs este de opinia că nu pot fi imputate instanței motivele de necitare legală a inculpatului, în situația în care ultimul nu a prezentat motive plauzibile care ar genera concluzia că ultimul a întreprins toate măsurile de a se prezenta în instanță și de a oferi acesteia informațiile despre locul aflării sale.

Reieșind din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că la examinarea recursului declarat de inculpatul Vornices Valerii, nu au fost stabilite careva erori de drept care ar condiționa casarea deciziei contestate, impunându-se soluția inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Vornices Valerii xxxxx, în propria cauză penală, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16 ianuarie 2019, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **30 august 2019.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor